

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Інститут мистецтв
Кафедра музичних інструментів

Н. С. Никитюк

**СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
(ФОРТЕПАНО)**

Робоча навчальна програма

Луцьк
Вежа-Друк
2014

УДК 786.2 (073)
ББК 85.954.2 р30-2
Н 62

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 10 від 18. 06. 2014 р.)*

Розробник:

Никитюк Н. С. – старший викладач кафедри музичних інструментів Інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Рецензенти:

Єфіменко А. Г. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства Інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, член Національної спілки композиторів України;

Новакович М. О. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені М. Лисенка.

Никитюк Н. С.

Н 62 Спеціальний музичний інструмент (фортепіано) : робоча навч. програма / Наталія Степанівна Никитюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 20 с.

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни “Спеціальний музичний інструмент” (фортепіано) /підготовки магістра, спеціаліста – 8.02020401; 7.0202041/ створена з метою підвищення якості навчального процесу та забезпечення формування цілісної системи теоретичних знань і практичних вмінь студента. Підготовка високопрофесійного, конкурентоспроможного фахівця базується на основі світових та вітчизняних напрацювань у галузі фортепіанного мистецтва з урахуванням новаційних підходів. Вивчення фортепіанної музичної літератури пропонується у історично-стильовій послідовності, значно розширено рекомендований музичний матеріал, де поруч з творами видатних композиторів минулого представлено твори сучасних регіональних композиторських шкіл України, серед яких – і фортепіанна творчість композиторів Волині. У програмі враховано гендерний компонент, пропонується поглиблене вивчення творчості жінок-композиторок.

Для викладачів та студентів вищих навчальних закладів спеціальності “Музичне мистецтво”.

**УДК 786.2 (073)
ББК 85.954.2 р30-2**

© Никитюк Н. С., 2014

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	8
5. Теми практичних занять.....	9
6. Самостійна робота.....	12
7. Індивідуальні завдання.....	13
8. Методи навчання.....	14
9. Форма підсумкового контролю успішності навчання.....	14
10. Методи та засоби діагностики успішності навчання.....	14
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	14
12. Методичне забезпечення.....	16
13. Список джерел.....	17

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна
Кількість кредитів 5	8.02020401 - „Мистецтво”	вибіркова
Модулів 5	«Музичне мистецтво»	Рік підготовки 1
Змістових модулів 2		Семестр 9,10
ІНДЗ: є		Індивідуальні заняття: 74
Загальна кількість годин 180		
Тижневих годин: Аудиторних 1 сем. – 2,5; 2 сем..-3 самостійної роботи: 1 сем-2; 2 сем. - 1,5 індивідуальної роботи : 1 сем-1; 2 сем. – 2	<i>Магістр</i>	Самостійна робота 60 год.
		Індивідуальна робота 46 год.
		Форма контролю: 9, 10 сем. <u>екзамен</u>

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна
Кількість кредитів 5	7.02020401 - „Мистецтво”	вибіркова
Модулів 5	«Музичне мистецтво»	Рік підготовки 1
Змістових модулів 2		Семестр 9,10
ІНДЗ: є		Індивідуальні заняття: 70
Загальна кількість годин 180		
Тижневих годин: Аудиторних 1 сем. – 2; 2 сем..-3,5 самостійної роботи 1 сем. – 2; 2 сем..-3 індивідуальної роботи 1 сем. – 2,5; 2 сем..-3	<i>Спеціаліст</i>	Самостійна робота 60 год.
		Індивідуальна робота 50 год.
		Форма контролю: 9, 10 сем. <u>екзамен</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Виховання високопрофесійного викладача фортепіано передбачає не лише досконале оволодіння інструментом, а й передусім формування гармонійно розвиненої особистості з ціннісним ставленням до духовно-культурної спадщини, різнобічним музичним світоглядом, творчою волею, арсеналом необхідних методичних знань та вмінням узагальнювати і творчо застосовувати набуті знання та навички у практичній діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є складний та багаторівневий художньо-виконавський процес відтворення музичного твору відповідно до його художніх, технічних та жанрово-стильових ознак.

Практичний курс “Спеціальний музичний інструмент” (фортепіано) займає провідне місце в комплексі дисциплін, що забезпечують спеціалізацію і спрямований на підготовку кваліфікованого фахівця до майбутньої професійної діяльності. Міждисциплінарні зв’язки дисципліни “Спеціальний музичний інструмент” (фортепіано) з практичними курсами – “Концертмейстерський клас”, “Практикум роботи піаніста-концертмейстера” “Фортепіано”, “Фортепіанний ансамбль” та теоретичними – “Історія виконавського мистецтва”, “Методика роботи піаніста-концертмейстера” сприятимуть формуванню у студентів максимально цілісної системи науково-теоретичних знань та практичних вмінь.

Програма та зміст дисципліни передбачає поглиблене вивчення фортепіанної літератури у відповідності до історично сформованих музичних стилів та жанрів.¹ Запропонована програма “Спеціальний музичний інструмент” (фортепіано) містить ряд новаційних положень: особлива увага приділяється творам сучасних українських композиторів; вводяться до навчального процесу зі спеціального фортепіано для вищих мистецьких закладів твори композиторів Волині; враховано гендерний аспект, значна увага приділяється вивченню творчості жінок-композиторок (на рівні репертуару та індивідуальних творчих завдань завдань²). Регіональний та гендерний підхід до програми даного курсу застосовано від 2006 р. [40].

Мета дисципліни – підготовка кваліфікованого фахівця, що володіє необхідними знаннями та музично-виконавськими навичками для майбутньої професійної діяльності шляхом поглибленого вивчення української та зарубіжної фортепіанної спадщини.

¹ Принцип систематизації матеріалу за епохальними блоками свого часу був покладений в основу програми курсу “Фортепіано” кафедри спеціального фортепіано Вищого державного музичного інституту імені М. В. Лисенка (нині – Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка) // Крих М. «Фортепіано». Програма кафедри спеціального фортепіано Вищого державного музичного інституту імені М. В. Лисенка, підготовлена проф. М. Крих, 1999 р.

² Никитюк Н. С. Індивідуальні творчі завдання з дисципліни: “Спеціальний музичний інструмент (фортепіано)” : методичні рекомендації / Наталія Степанівна Никитюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 20 с.

Завдання дисципліни:

- сприяти вихованню гармонійно розвиненої особистості музиканта;
- сприяти формуванню ціннісного ставлення студента до вітчизняної та зарубіжної фортепіанної культури у процесі вивчення фортепіанної спадщини видатних композиторів минулого та сучасності;
- сприяти максимальному розкриттю творчого потенціалу студента з урахуванням його індивідуальних здібностей;
- сприяти формуванню у студента високої виконавської культури та цілісної системи знань і музично-виконавських навичок, необхідних у майбутній професійній діяльності;
- сприяти формуванню у студента професійної майстерності розкривати композиторську ідею твору у відповідності до стилю, жанру та форми;
- сприяти формуванню навичок самостійної роботи над музичним твором;
- сприяти розвитку у студентів вмінь узагальнювати набуті знання і навички та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Вивчення студентами дисципліни “Спеціальний музичний інструмент”

(фортепіано) передбачає оволодіння знаннями:

- про необхідність цілісного підходу в процесі набуття теоретичних знань та практичних умінь;
- про особливості та принципи роботи над фортепіанними творами відповідно до певних стилів, жанрів та форм;
- про особливості та принципи роботи на певних етапах вивчення музичного твору (початковому, серединному, заключному);
- про особливості читання нотного тексту з аркуша, ескізного та концертного виконання твору;
- про організацію самостійної роботи;
- про психологічні передумови вдалого концертного виступу.

Вміннями:

- майстерно володіти інструментом, що дозволить виразно та вільно на технічному та художньо-емоційному рівнях виконувати фортепіанні твори;
- володіти навичками необхідними для виконання фортепіанних творів відповідно до певних музичних стилів, жанрів та форм;
- володіти навичками необхідними для роботи на усіх етапах вивчення музичного твору (початковому, серединному, заключному);
- володіти навичками необхідними для читання нотного тексту з аркуша, ескізного та концертного виконання музичного твору;
- вільно володіти музичною термінологією;
- організовувати процес самостійної роботи;

- створювати передумови та забезпечувати вдалий концертний виступ;
- творчо застосовувати набуті знання та навички в педагогічній та виконавській діяльності.

Загальна кількість годин – 180

Кількість кредитів – 5

3. Програма навчальної дисципліни

У ході вивчення дисципліни студент виконує наступні види роботи:

1. Під час індивідуальних практичних занять та в ході самостійної підготовки розучує 4 твори різні за формою та жанрами (по одному з кожної теми / поліфонічний твір, твір великої форми, 2 п'єси (залежно від базового рівня підготовки студента, може бути 1 твір вільної форми, або концертний етюд) / один з творів – обов'язково українського композитора). Твори виносяться на іспит, що проходить у формі виступу.
2. Самостійно опрацюює і демонструє викладачу в ескізній формі під час занять 4 твори різні за формою та жанрами (1 з кожної теми).
3. Виконує індивідуальне творче завдання (ІНДЗ).

Програма навчальної дисципліни складається з наступних змістових модулів: 1. Творчість композиторів доби Бароко, передкласичної доби та Віденського класицизму; 2. Творчість композиторів Романтичної доби та композиторів ХХ - поч. ХХІ ст.

Приклади виконавської програми (вид роботи 1).

Варіант 1

1. Поліфонічний твір доби Бароко:
Й.-С. Бах. Прелюдія і фуга es-moll другий том ДТК.
2. Велика форма композитора Віденського класицизму.
В. -А. Моцарт. Соната B-dur К. 333 (1 ч.).
3. Твір вільної форми композитора доби Романтизму.
Ф. Шопен. Ноктюрн c-moll тв. 48 № 1.
4. П'єса композитора ХХ – поч. ХХІ ст.
Б. Фільц. Тоссата з циклу „Київський триптих”.

Варіант 2

1. Поліфонічний твір композитора доби Романтизму.
С. Франк. Прелюдія, фуга і варіація сі мінор
2. Велика форма композитора доби Бароко.
Й. -С. Бах. Італійський концерт.
3. Твір вільної форми композитора ХХ – поч. ХХІ ст.
О. Козаренко. Фортепіанний цикл “Писанки”.
4. П'єса композитора Віденського класицизму.
Л. ван Бетховен. Анданте F-dur.

4. Структура навчальної дисципліни

МАГІСТР	Кількість годин, відведених на:		
	<i>Практичні заняття</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Індивідуальна робота</i>
Змістовий модуль I			
Тема 1. Доба Бароко.			
Вивчення творів композиторів доби Бароко	18	15	11
Тема 2. Передкласична доба та Віденський класицизм.			
Вивчення творів композиторів передкласичної доби та Віденського класицизму.	19	15	12
Змістовий модуль II			
Тема 3. Романтична доба.			
Вивчення творів композиторів доби Романтизму	18	15	11
Тема 4. Творчість композиторів XX - поч.XXI ст			
Вивчення творів композиторів XX- поч.XXIст.	19	15	12
Всього годин : 180	74	60	46

СПЕЦІАЛІСТ	Кількість годин, відведених на:		
	<i>Практичні заняття</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Індивідуальна робота</i>
Змістовий модуль I			
Тема 1. Доба Бароко.			
Вивчення творів композиторів доби Бароко	17	15	12
Тема 2. Передкласична доба та Віденський класицизм.			
Вивчення творів композиторів передкласичної доби та Віденського класицизму.	18	15	13
Змістовий модуль II			
Тема 3. Романтична доба.			
Вивчення творів композиторів доби Романтизму	17	15	12
Тема 4. Творчість композиторів XX - поч.XXI ст			
Вивчення творів композиторів XX- поч.XXIст.	18	15	13
Всього годин : 180	70	60	50

5. Теми практичних занять

МАГІСТР		Кількість годин
Змістовий модуль I		
Тема 1. Доба Бароко.		
Вивчення творів композиторів доби Бароко		18
Тема 2. Передкласична доба та Віденський класицизм.		
Вивчення творів композиторів передкласичної доби та Віденського класицизму.		19
Змістовий модуль II		
Тема 3. Романтична доба.		
Вивчення творів композиторів доби Романтизму		18
Тема 4. Творчість композиторів XX-поч.XXI ст.		
Вивчення творів композиторів XX- поч.XXIст		19
Всього		74

СПЕЦІАЛІСТ		Кількість годин
Змістовий модуль I		
Тема 1. Доба Бароко.		
Вивчення творів композиторів доби Бароко		17
Тема 2. Передкласична доба та Віденський класицизм		
Вивчення творів композиторів передкласичної доби та Віденського класицизму.		18
Змістовий модуль II		
Тема 3. Романтична доба.		
Вивчення творів композиторів доби Романтизму		17
Тема 4. Творчість композиторів XX-поч.XXI ст.		
Вивчення творів композиторів XX- поч.XXIст		18
Всього		70

Змістовий модуль I

Творчість композиторів доби Бароко, передкласичної доби та Віденського класицизму.

Тема 1. Доба Бароко. Вивчення творів композиторів доби Бароко:
Ф. Куперена, Ф. Рамо, Г. Персела, Д. Скарлатті, К. Дакена, Д. Букстехуде,
Г. -Ф. Генделя, Й. -С. Баха.

Тема 2. Передкласична доба та Віденський класицизм. Вивчення творів композиторів передкласичної доби та Віденського класицизму:
Ф. -Е.Баха, Й. -Х. Баха, Д. Бортнянського, Й. Гайдна, В. -А. Моцарта,
Л. ван Бетховена.

Змістовий модуль II

Творчість композиторів Романтичної доби та композиторів ХХ - поч. ХХІ ст.

Тема 3. Романтична доба.

Вивчення творів композиторів доби Романтизму (ранній період, розквіт стилю, пізній період, національні школи, українські композитори ХІХ-поч. ХХ ст.): Ф. Шуберта, К.-М. Вебера, Ф. Мендельсона, Р. Шумана, К. Шуман, Ф. Шопена, Ф. Ліста, Й. Брамса, С. Франка, К. Сен-Сенса, Е. Гріга, П. Сметани, П. Чайковського, А. Рубінштейна, М. Мошковського, М. Шимановської, І. Альбеніса, О. Лизогуба, Й. Витвицького, М. Завадського, П. Сокальського, В. Сокальського, О. Воробкевича, М. Лисенка, Д. Січинського, О. Нижанківського.

Тема 4 „Творчість композиторів ХХ - поч.ХХІ ст.”

Вивчення фортепіанних творів композиторів ХХ - поч. ХХІ ст. У даній темі значна увага приділяється вивченню творів українських композиторів, що належать до різних регіональних композиторських шкіл, виокремлюється творчість композиторів Волині та творчість жінок-композиторок.

Зарубіжні композитори: С. Рахманінов, О. Скрябін, М. Метнер, К. Дебюссі, М. Равель, С. Прокоф'єв, П. Хіндеміт, Б. Барток, І. Стравінський, Е. Саті, Ф. Пуленк, Д. Мійо, А. Онегер, Ж. Тайфер, Е. Вілла-Лобос, М. де Фалья, Д. Шостакович, А. Шенберг, О. Мессіан, Дж. Гершвін, К. Шимановський, Р. Щедрін та ряд інших композиторів.

Українські композитори: В. Барвінський, Ф. Надененко, Я. Степовий, Ф. Якименко, М. Вериківський, Л. Ревуцький, Н. Нижанківський, Б. Лятошинський, В. Косенко, А. Кос-Анатольський, С. Людкевич, В. Бібік, М. Сільванський, І. Шамо, А. Штогаренко, В. Задерецький, Є. Станкович, Г. Ляшенко, Л. Грабовський, В. Годзяцький, Ю. Іщенко, Г. Сасько, В. Сильвестров, М. Скорик, І. Стравінський, Б. Сюта, М. Степаненко, В. Птушкін, О. Кива, А. Караманов, В. Камінський, І. Карабиць,

М. Кармінський, О. Козаренко, І. Щербаков, О. Щетинський та ряд інших композиторів.

Композитори Волині (члени Волинського осередку НСКУ та композитори, життя та творчість яких нерозривно пов'язані з Волинню): В. Тиможинський, В. Герасимчук, О. Калуст'ян, В. Рунчак, Л. Матвійчук, Г. Мірецький. Особливою темою для студентів мистецьких навчальних закладів Волині є вивчення творчості І. Стравінського у контексті його зв'язків з Україною та Волинню.

Жінки-композиторки: зарубіжні – К. Шуман (до Теми 3), Ж. Тайфер, М. Шимановська (до Теми 3), Г. Бацевич, С. Губайдуліна; українські – Н. Андрієвська, О. Андреева, І. Алексійчук, Г. Гаврилець, Ю. Гомельська, Леся Дичко, Ю. Діброва, В. Дроб'язгіна, Л. Донник, Е. Емір, А. Загайкевич, Ж. Колодуб, О. Криволап, Л. Левітова, Л. Матвійчук, Т. Оскоменко-Парулава, С. Острова, В. Польова, Ю. Рожавська, Л. Самодаєва, Н. Самохвалова, Л. Сидоренко, С. Туркевич-Лукіянович, Б. Фільц, Б. Фроляк, К. Цепколенко, Л. Юріна, Л. Ярошевська та ряд інших композиторок.

**Список репертуару додається окремо.*

***У разі відсутності нотних видань творів окремих композиторів та композиторок студентам пропонується дослідження їхньої творчості на рівні письмового завдання ІНДЗ.*

6. Самостійна робота

В ході вивчення дисципліни студент самостійно опрацьовує і демонструє викладачу в ескізній формі під час занять 4 твори різноманітні за формою та жанрами (по 1 твору з кожної теми).

Самостійна робота студента також полягає у систематичній та правильній організації процесу підготовки до практичних занять, якісному вивченню музичного твору, підготовці до виконання індивідуальних творчих завдань (ІНДЗ), у пошуковій роботі та засвоєнні додаткової музичної інформації, прослуховуванні відео- та аудіозаписів, роботі в мережі Інтернет, активному відвідуванні концертів тощо.

МАГІСТР, СПЕЦІАЛІСТ	Кількість годин
Змістовий модуль I	
Тема 1. Доба Бароко.	
Вивчення творів композиторів доби Бароко	15
Тема 2. Передкласична доба та Віденський класицизм	
Вивчення творів композиторів передкласичної доби та Віденського класицизму.	15
Змістовий модуль II	
Тема 3. Романтична доба.	
Вивчення творів композиторів доби Романтизму	15
Тема 4. Творчість композиторів ХХ-поч.ХХІ ст.	
Вивчення творів композиторів ХХ- поч.ХХІст.	15
Всього	60

7. Індивідуальні завдання

На вибір студента пропонуються індивідуальні творчі завдання трьох типів: концертно-виконавський, письмовий, колоквіум. Детальніше вимоги до ІНДЗ див. Розділ 12. Методичне забезпечення дисципліни, позиція 2.

I. Концертно-виконавський тип завдання

1. Творчий проект – підготовка студентом сольного концерту, концерту-лекції, тематичного концерту, авторського концерту (виконання власних творів для фортепіано) тощо.

2. Участь у конкурсах, фестивалях, олімпіадах

3. Концертний виступ з сольним номером

II. Письмовий тип завдання

1. Реферат

2. Лекційний матеріал до лекції-концерту

3. Анотація на музичний твір

4. Рецензія на концерт

5. Характеристика піаніста

6. Аналіз інтерпретації твору

Робота пропонується на вибір студента: реферат, анотація на фортепіанний твір з будь-якого змістового модуля, рецензія на відвіданий студентом концерт фортепіанної музики, аналіз інтерпретації фортепіанного твору, характеристика піаніста, лекційний матеріал до лекції-концерту фортепіанної музики. Підготовка до написання письмової роботи полягає у доборі відповідного репертуару, опрацюванні науково-теоретичного матеріалу, прослуховуванні аудіозаписів, роботі в інформаційних мережах, відвідуванні концертів тощо.

III. Колоквіум

На **колоквіум** виносяться наступні види роботи: читка з аркуша, вивчення твору напам'ять (дається 40 хв), робота з твором, заданим безпосередньо в ході колоквіуму, обговорення та дискусія.

Пропонується два варіанти колоквіумів на вибір студента:

Варіант 1

1. Читка з аркуша.

2. Робота з твором, заданим під час колоквіуму.

3. Обговорення та дискусія.

Варіант 2

1. Вивчення твору напам'ять (дається 40 хв).
2. Обговорення та дискусія.

8. **Методи навчання:** словесні – евристичний, акроматичний; наочні – ілюстративний, демонстративний, самостійне спостереження; практичні – вправи, практичні роботи, дослідні роботи.

9. **Форма підсумкового контролю успішності навчання** – екзамен

9 семестр - виконання великої форми та п'єси;

10 семестр - виконання поліфонії та п'єси

10. **Методи та засоби діагностики успішності навчання:** контрольне прослуховування, контрольні роботи, самостійні роботи, виконання ІНДЗ, усне опитування, екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1		Модуль 2		Сума балів	Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Сума Балів		
Поточне оц.		МКР №1			Поточне оцінювання				МКР №2			10 семестр	
Зм. мод.1		60		100		Зм. мод. 2		ІНДЗ		60		100	
T1	T2					T3	T4						
20	20					10	10	20					

Критерії оцінювання тем змістових модулів:

Теми 1, 2 оцінюються в 20 балів; теми 3,4 – в 10 балів

При оцінці “відмінно” – 18-20; 9-10 балів студент:

у повному обсязі засвоїв матеріал теми, на високому рівні оволодів необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками, продемонстрував високий рівень самостійної та індивідуальної роботи, активно і творчо працював в ході індивідуальних занять;

При оцінці “добре” – 15-17; 8 балів студент:

в достатньому обсязі засвоїв матеріал теми, на доброму рівні оволодів необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками, продемонстрував достатній рівень самостійної та індивідуальної роботи, достатньою мірою працював в ході індивідуальних занять;

При оцінці “задовільно” – 12-14; 6-7 балів студент:

в недостатньому обсязі засвоїв матеріал теми, на задовільному рівні оволодів необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками, продемонстрував посередній рівень самостійної та індивідуальної роботи, недостатньо працював в ході індивідуальних занять;

При оцінці “незадовільно” – 7-11; 1-5 балів студент:

не засвоїв матеріал теми, не оволодів необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками, продемонстрував низький рівень самостійної та індивідуальної роботи, незадовільно працював в ході індивідуальних занять;

Критерії оцінювання МКР (концертне виконання музичних творів)–60 б.

При оцінці “відмінно” – 54-60 балів студент:

повно і глибоко розкриває композиторську ідею твору; демонструє яскраву інтерпретацію, єдність змісту та форми твору, цілісність форми, повну відповідність музичному стилю та жанру твору, високу технічну майстерність та художньо-емоційний рівень виконання; може припуститися дрібних неточностей, які не зменшують цінності виконання.

При оцінці “добре” – 45-53 балів студент:

на достатньому рівні розкриває композиторську ідею твору; демонструє переконливу інтерпретацію, єдність змісту та форми твору, цілісність форми, відповідність музичному стилю та жанру твору, добрий технічний та художньо-емоційний рівні виконання; не припускається суттєвих помилок чи неточностей.

При оцінці “задовільно” – 36-44 балів студент:

недостатньо розкриває композиторську ідею твору; демонструє недостатньо переконливу інтерпретацію, порушення єдності змісту та форми твору, порушення цілісності форми, часткову невідповідність музичному стилю та жанру твору, посередній технічний та художньо-емоційний рівні виконання; припускається суттєвих помилок чи неточностей.

При оцінці “незадовільно” – 35 -23 балів студент:

не розкриває композиторську ідею твору; демонструє непереконливу інтерпретацію, суттєві порушення єдності змісту та форми твору, суттєві порушення цілісності форми, невідповідність музичному стилю та жанру твору, низький технічний та художньо-емоційний рівні виконання; припускається суттєвих помилок на всіх рівнях виконання музичного твору.

Критерії оцінювання ІНДЗ (20 балів, на прикладі реферату)

При оцінці “відмінно” – 18-20 балів студент:

повно і глибоко розкриває тему реферативного завдання, вдало добираючи та творчо використовуючи необхідну інформацію; чітко сформульовані та переконливо обґрунтовані основні тези роботи; оформлення роботи повністю відповідає визначеним вимогам.

При оцінці “добре” – 15-17 балів студент:

на достатньому рівні розкриває тему реферативного завдання, вдало добираючи та використовуючи необхідну інформацію; достатньо чітко сформульовані та обґрунтовані основні тези роботи; оформлення роботи відповідає визначеним вимогам.

При оцінці “задовільно” – 12-14 балів студент:

недостатньо розкриває тему реферативного завдання, недостатньо вдало добирає та використовує необхідну інформацію; недостатньо чітко сформульовані та обґрунтовані основні тези роботи; оформлення роботи частково відповідає визначеним вимогам.

При оцінці “незадовільно” – 1-11 балів студент:

не розкриває тему реферативного завдання, невдало добирає та використовує необхідну інформацію; відсутня чіткість при формулюванні та обґрунтуванні основних тез роботи; оформлення роботи не відповідає визначеним вимогам.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D		
60 - 66	E	Задовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx	Незадовільно	

12. Методичне забезпечення

1. Никитюк Н. С. Спеціальний музичний інструмент (фортепіано) Методична розробка курсу / Никитюк Н.С. Луцьк: РВВ „Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 44 с.

2. Никитюк Н. С. Індивідуальні творчі завдання з дисципліни: „Спеціальний музичний інструмент (фортепіано)” : методичні рекомендації / Наталія Степанівна Никитюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 20 с.

13. Список джерел

1. Алексеев А. История фортепианного искусства : Учебник. В 3-х ч. Ч. 1. и 2. – 2-е изд., доп. – М.: Музыка; 1988. – 415 с., нот.
2. Бадура-Скода Е. П. Интерпретация Моцарта / Приложение: Л. Баренбойм. Как исполнять Моцарта? – М.: Музыка. – 1972. – 376 с.
3. Гаккель Л. Фортепианная музыка XX века: Очерки. – 2-е изд., доп. – Л.: Сов. Композитор, 1990. – 288 с.
4. Гнатів Т. Музична культура Франції рубежу ХІХ –ХХ століть: Клод Дебюссі. Моріс Равель : навч. посібник для вищ. та серед. муз. учб. закладів. – К., Музична Україна, 1993. – 206 с.
5. Голубовская Н. О. О музыкальном исполнительстве.- Л., 1985. – 142 с.
6. Гольденвейзер А. Тридцать две сонаты Бетховена: исполнительские комментарии / Сост., ред., автор статьи Д. Благой.- М.: Музыка, 1966.
7. Гуменюк Н. Віктор Тиможинський “Кожна епоха має своє звучання” [композитор] // Віче.– 2001.– 4 січ.
8. Драганчук В. Триптих В. Тиможинського ”Світ, розглянутий по частинах” на вірші українських поетів ХVІІ ст. в контексті дослідження проявів національної ментальності в музиці // Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство.– Вип. 4.– 2004.– С. 77–85.
9. Дремлюга М. Українська фортепіанна музика (дожовтневий період). – К. : Держ. вид-во образотв. мист. і муз. літератури УРСР, 1958. – 168 с.
10. Друскин М. Клавирная музыка. – Л.: Гос. муз. издат., 1960. – 284 с.
11. Єфіменко А. Г., Коменда О. І. Волинський осередок Національної спілки композиторів України: Навч. посіб. / А. Г. Єфіменко, О. І. Коменда. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 216 с.
12. Єфіменко А. Сильові ретроспективи творчості Віктора Тиможинського // Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавства.– Вип. 4. Львівський Національний університет ім. І. Франка, 2004.– С. 86–94.
13. Єфіменко А. Методичні рекомендації до проведення семінарських курсів з історії музики: творчий портрет композитора в контексті епохи (на прикладі Г.-Ф. Генделя).– Луцьк: Ред.-вид. відд. “Вежа” Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001.– 12 с.
14. Жаркова В. Прогулки в музыкальном мире Мориса Равеля (в поисках смысла послания Мастера) : монография / Валерия Жаркова.– К. : Автограф, 2009.– 528 с. : ил.
15. Історія української музики // АН УРСР. – Т. 1.: Від найдавніших часів до середини ХІХ ст.– К., 1989.–324 с., Т. 2. Друга половина ХІХ ст.– К., 1989–348 с.
16. Кандинский-Рыбников Л. Эпоха романтического пианизма и современное исполнительское искусство // Музыкальное исполнительство и педагогика: сб. ст. сост. Т. Гайдамович – М. : Музыка, 1991. – С. 189 – 212.
17. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти). – Дрогобич: Видавнича фірма „Відродження”, 2000, – 100 с.

18. Кашкадамова Н. Історія фортеп'янного мистецтва XIX сторіччя: Підручник. – Тернопіль: АСТОН, 2006. – 608 с., нот.
19. Кашкадамова Н. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах: Навч. посібник. – Тернопіль: СМП «АСТОН», 1998. – 300 с., нот.
20. Кашкадамова Н. Фортепіанне мистецтво у Львові: Статті. Рецензії. Матеріали. – Тернопіль: СМП «АСТОН», 2001. – 400 с.; з іл.
21. Кашкадамова Н. Фортепіанне мистецтво Шопена: Науково-методичний нарис. – Тернопіль: СМП «АСТОН», 2000. – 80 с., нот.
22. Кияновська Л. Українська музична культура : навчально-методичний посібник. 2-ге вид. перероб. і доп. – Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. – 184 с.
23. Кияновська Л. Галицька музична культура XIX–XX ст. [Навч. пос.]. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2007. – 424 с.
24. Кияновська Л. Мирослав Скорик: творчість мистця у дзеркалі епохи. Монографія – Львів : Сполом, 1998. – 216 с.
25. Кияновська Л. Львівські композитори-жінки 70–90 років XX століття / Наукові записки НТШ. – Львів: 2004. – Вип. 139 – С. 69 – 73
26. Коган Г. У врат мастерства. Работа пианиста. – М.: Музыка, 1969. – 342 с.
27. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. – Львів : НТШ, 2000. – 286 с.
28. Коменда О. Олександр Козаренко – піаніст: генеза виконавського стилю // Музикознавчі студії Інституту мистецтв СНУ імені Лесі Українки та НМАУ імені П. І. Чайковського. Вип. 11. – Луцьк, 2013. – С. 43 – 72.
29. Копчевский Н. Клавирная музыка: Вопросы исполнения.- М.: Музыка, 1986. – 96 с.
30. Корній Л. Історія української музичної культури (у співавторстві з Б. Сьютою). Підручник. – К.: НМАУ ім. П. Чайковського, 2011 – 716 с.
31. Корчова О. Французькі митці доби модернізму у композиторському діалозі з Фредеріком Шопеном // Часопис Нац. муз. академії України. 2010. №4 (9). – С. 43 – 48.
32. Корчова О. Музыка, написана сердцем. Музыка.– 2008.– № 2. – С. 10 – 12
33. Клин В. Українська радянська фортепіанна музика (1917 – 1977): К.: „Наукова думка”, 1980. – 314 с.
34. Крих М. «Фортепіано». Програма кафедри спеціального фортепіано Вищого державного музичного інституту імені М. В. Лисенка, 1999 р.
35. Либерман Е. Работа над фортепианной техникой. – М.: Музыка, 1971.– 144 с.
36. Либерман Е. Творческая работа пианиста с авторским текстом.– М.: Музыка, 1982. – 235 с.
37. Москаленко В. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа): монография – К., 1994. – 158 с.
38. Мушчиль В. Особенности исполнения современной фортепианной музыки и ее графические символы // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського.– Вип. 29. Музична освіта в Україні. До 90-річчя Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського.: Зб. ст. – К., 2003. – С. 218 – 243.

39. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога. 5-е изд.- М.: Музыка, 1988. – 240с. портр., ил., нот.
40. Никитюк Н.С. Спеціальний інструмент (фортепіано). Метод. розробка курсу для підготовки студ. освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”. - Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 44 с.
41. Никитюк Н. С. Індивідуальні творчі завдання з дисципліни: „Спеціальний музичний інструмент (фортепіано)” : методичні рекомендації / Наталія Степанівна Никитюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 20 с.
42. Никитюк Н.С. Гендер і музика // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. – Вип. 74. – Естетика і практика мистецької освіти: Збірник статей. – Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2008. – С. 57 – 68.
43. Никитюк Н.С. Роль жіноцтва в музичній культурі Волині 20–30-х років ХХ століття // Студії мистецтвознавчі / НАН України; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського. – Число 2 (22). Театр. Музика. Кіно. – К. : ІМФЕ, 2008. – С. 49 – 61
44. Музикознавчі студії інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського Зб. наук праць – Вип. 9 [Текст]: Укл. О.І. Коменда . – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі українки, 2012. – 412 с.
45. Новакович М. Канон українського музичного модернізму (на прикладі творчості Бориса Лятошинського): монографія / М. О. Новакович – Луцьк, Твердиня, 2012. – 168 с.
46. Основи теорії гендеру: Навч. посіб.– К.: “К.І.С.”, 2004. – 536 с.
47. Офіційний сайт НСКУ.
48. Павлишин С. Перша українська композиторка: Стефанія Туркевич-Лісовська-Лукіянович. – Львів.: БаК, 2004. – 158 с.
49. Пастеляк Н. Поємність в українській фортепіанній музиці першої половини ХХ сторіччя. – Л.: Сполом, 1997. – 128 с.
50. Савицька Н. В. Хронос композиторської життєтворчості. Львівська нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Львів: Сполом, 2008. – 320 с.
51. Савчук І. Б. Камерна музика 1920-х в Україні: Спроба філософського осмислення / І. Б. Савчук ; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. – К.: Фенікс, 2012. – 156 с. : іл.
52. Цыпин Г. Обучение игре на фортепиано: Учебное пособие для студентов педагогических институтов по спец. № 2119 “Музыка и пение”. – М.: Просвещение, 1984. – 176 с.
53. Швейцер А. Иоганн Себастьян Бах. – М.: Музыка, 1965. – 728 с.

Навчально-методичне видання

Никитюк Наталія Степанівна

**СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
(ФОРТЕПІАНО)**

Робоча навчальна програма

Формат 60x84 ¹/₁₆. Обсяг 1,16 ум. друк. арк., 1,01 обл.-вид. арк.
Наклад 50 пр. Зам. 264. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Бойка, 1, тел. (0332) 29-90-65).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.